

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku W. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 14 października 2014 r. oddalił apelację wnioskodawcy W. K. od wyroku Sądu Okręgowego w J. – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 marca 2014 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 17 września 2013 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca, urodzony 25 września 1953 r., był zatrudniony w okresach od 24 sierpnia 1977 r. do 21 grudnia 1986 r., od 17 grudnia 1987 r. do 30 kwietnia 1990 r. oraz od 1 września 1990 r. do 31 sierpnia 2010 r. w Zakładach (...) S.A. w M. na stanowisku ślusarza w brygadzie remontowej, przy czym w okresach od 17 grudnia 1987 r. do 30 kwietnia 1990 r. oraz od 1 września 1990 r. do 28 lutego 2010 r. pracował na $\frac{3}{4}$ oraz $\frac{1}{2}$ etatu. Decyzją z dnia 17

września 2013 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wobec niespełnienia warunku 15 lat pracy w warunkach szczególnych, przyjmując, że wykazał on jedynie 14 lat, miesiąc i 23 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny uznał, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szkodliwych. Wskazał, że praca w warunkach szkodliwych to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Argumentował, że pomimo wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach, o których mowa we wskazanym rozporządzeniu, wykonywał on tę pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji brak podstaw do uznania tej pracy za pracę w warunkach szczególnych, ponieważ nie wykonywał jej w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd drugiej instancji miał na uwadze, że nie miało znaczenia zaliczanie wnioskodawcy do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, ponieważ normalny czas pracy takiej osoby został określony jako $\frac{7}{8}$ etatu wynikającego z podstawowego czasu pracy, tymczasem wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach jedynie w wymiarze $\frac{1}{2}$ oraz $\frac{3}{4}$ etatu.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, polegające na błędnej wykładni § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983 r. w związku z art. 32 i 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), które pozostają w oczywistej sprzeczności z art. 32 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 11³ k.p. w zakresie uchybiającym zakazowi dyskryminacji wskutek zaliczania do okresów pracy uprawniających do nabycia prawa do emerytury wyłącznie okresów, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy –

art. 233 § 1 w związku z art. 232 k.p.c. przez niepowołanie z urzędu dowodu z opinii biegłych lekarzy na okoliczność wpływu pracy w wymiarze $\frac{1}{2}$ oraz $\frac{3}{4}$ etatu w szkodliwych warunkach na zdrowie pracownika i powstanie niepełnosprawności.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił występującym w sprawie istotnym zagadnieniem prawnym oraz jej oczywistą zasadnością, utrzymując, że podstawy kasacyjnego zaskarżenia w zakresie możliwości zaliczania do okresów pracy uzasadniających prawo do emerytury wyłącznie okresów, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat są sprzeczne z zakazem dyskryminacji pracowników wynikającym z art. 11³ k.p., w sytuacji gdy pracownik przepracował w szczególnym charakterze „okres dłuższy niż wymagany, jednakże w mniejszym wymiarze czasu pracy”.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, że wnioskodawcy przysługuje prawo do emerytury, a także o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, jak również kosztów postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia do merytorycznego rozpoznania. Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest prawidłowe jego sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Ponadto, istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia

2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). W razie powoływania się na przesłankę tzw. „przedsądu” wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., w stosownym wywodzie prawnym skarżący powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, oraz że wskutek zarzucanego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690 oraz powołane tam orzecznictwo). Tymczasem skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu ani że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) oraz w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do powoływanego rozporządzenia (por.: wyroki Sądu Najwyższego z: 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Przepisy te mają charakter norm ściśle bezwzględnie obowiązujących, przeto nie poddają się wykładni rozszerzającej. W tym zakresie Sąd drugiej instancji prawidłowo uznał, że skarżący nie posiada wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze dla przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, gdyż w takim charakterze pracował w wymiarze $\frac{1}{2}$ albo $\frac{3}{4}$ etatu. Wykluczone jest uzupełnienie „brakującej” dobowo normy czasu pracy do pełnego etatu „proporcjonalnie” do dłuższego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ pełny etat zatrudnienia i szczególne zatrudnienie warunkach ustala się według miary dobowej takiego szkodliwego zatrudnienia, a nie „globalnie” lub proporcjonalnie do całego okresu zatrudnienia, choćby w niepełnym wymiarze czasu pracy. Na gruncie *iuris cogentis* nie można zatem uznać spornej pracy za wykonywaną stale oraz w pełnym dobowym wymiarze czasu pracy obowiązującego pracownika niepełnosprawnego, skoro pełny wymiar czasu pracy dla takiego

pracownika wynosi $\frac{7}{8}$ etatu podstawowego czasu pracy, co oznacza, że skarżący nie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego niepełnosprawnego. Szczególne wymagania do ustalenia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu szkodliwego dobowego zatrudnienia stale i w pełnym rozmiarze czasu pracy są równe dla wszystkich w taki sposób i na takich warunkach zatrudnionych, co nie narusza konstytucyjnej ani kodeksowej zasady równego traktowania ani równych praw z tytułu wykonywania takiego zatrudnienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

r.g.